

فصل اول : پروتکل HTTP

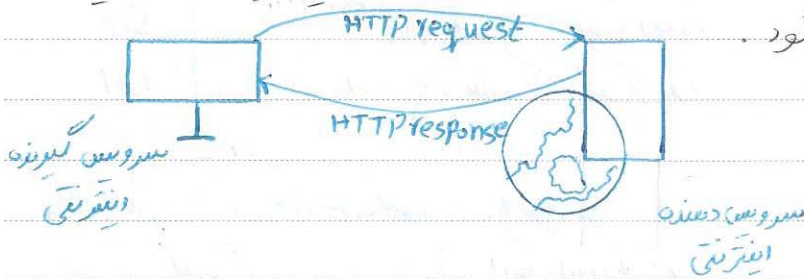
HTTP پروتکلی با قابلیت های فراوان است که علی رغم برخی محدودیت ها دارای سابقه درخشانی در شبکه های کامپیوتری (اینترنت و اینترنت) است .

HTTP = Hyper Text Transfer Protocol

زمانی که مرورگر عیب درخواست یک صفحه را از سرویس دهنده دور می نماید در واقع یک HTTP request (ارسال به سرویس دهنده) فرستاده می شود نیز پاسخ آن را با یک HTTP response خواهد داد یک پیام HTTP یک درخواست (request) یا یک پاسخ (response) است که از یک ساختار خاص تبعیت می نماید .
HTTP به یک پروتکل خاص لایه حمل و بستگی نداشته و عموماً از پروتکل TCP استفاده می نماید .
(از پورت شماره ۸۰)

نوع های وضعیت :

همانند بسیاری از پروتکل ها ، پروتکل HTTP بر اساس یک مدل سرویس گیرنده - سرویس دهنده کاری کند . به شکل زیر درج شده است .

کدهای وضعیت توسط تعداد زیادی از پروتکل های لایه application استفاده می گردد و می توان آنها را به ۵ گروه طبقه بندی نمود . جدول زیر گروه های دسته بندی شده وضعیت را در ارتباط با پروتکل HTTP نشان می دهد .

کد	توضیح
1xx	برای استفاده در آینده
2xx	انجام موفقیت آمیز ترانس
3xx	راهیابی مجدد
4xx	بزرگ خطا سمت سرویس گیرنده
5xx	بزرگ خطا سمت دهنده

حریک از گروه فوق دارای گدهای وضعیت زیر مجموعه ای می باشند که بیانگر جزئیات عملیات است
 جدول زیر برخی از گدهای وضعیت حریک از گروه های ده گانه فوق را در ارتباط با پروتکل HTTP نشان می دهند.

کد وضعیت	توضیح
200	تراکنش با موفقیت انجام شده است
201	دستور POST با موفقیت انجام شده است
202	درخواست ارسالی دریافت گردید
300	منبع درخواستی در مکان های مختلفی پیدا شده
301	منبع درخواستی به صورت دائم منتقل شده
302	منبع درخواستی به صورت موقت منتقل شده
400	درخواست نامناسب از جانب سرویس گیرنده
407	درخواست غیر مجاز
404	منبع درخواستی پیدا نگردید
500	بروز خطا بر روی سرویس دهنده
501	مته استفاده شده پیاده سازی نشده است

درخواست های سرویس گیرندگان و دستورات :

سرویس گیرندگان وب به منظور استفاده از خدمات سرویس دهنده وب از مجموعه پتانسیل های ارائه شده در مجموعه دستورات توسط پروتکل HTTP استفاده می نمایند که مهم ترین این دستورات عبارتند از :

GET = سرویس گیرنده وب درخواست یک منبع موجود بر روی سرویس دهنده وب را می نماید.

POST = سرویس گیرنده وب اطلاعاتی را برای سرویس دهنده وب ارسال می نماید.

PUT = سرویس گیرنده وب یک سند جایگزین را برای سرویس دهنده وب ارسال می نماید.

HEAD = سرویس گیرنده وب اطلاعات خاصی را در ارتباط با یک منبع موجود بر روی سرویس دهنده وب درخواست می نماید (عمر نیاز به خود منبع)

DELETE = سرویس گیرنده وب درخواست حذف یک سند موجود بر روی سرویس دهنده را می نماید

TRACE = سرویس گیرنده وب Proxy معروف به خود را تعریف می نماید. از صد فوق اغلب برای اشکال زدایی استفاده می گردد.

OPTIONS = سایر پتانسیل های موجود به منظور کار بر روی یک سند توسط یک سرویس گیرنده وب درخواست می گردد.

CONNECT = سرویس گیرنده وب به عنوان یک Proxy به یک سرویس دهنده HTTPS متصل می گردد.

در اغلب موارد صرفاً از صد GET و در برخی موارد از HEAD استفاده می گردد. در صورت اشکال زدایی یک برنامه وب از تمامی امکانات فوق استفاده می شود.

مراحل ایجاد یک ترانسشن :

یک سرویس گیرنده وب قبل از اینکه بتواند یک سرویس دهنده وب داده ای را صادره نماید باید با آن ارتباط برقرار کند. بیرون منتظر از پروتکل TCP/IP استفاده می گردد. همانگونه که شماره شناسه سرویس گیرنده و سرویس دهنده وب برای ارسال یک درخواست و پاسخ به آن از پروتکل HTTP استفاده نموده و ارتباط ایجاد شده بین خود را صرفاً برای یک ترانسشن نگه داری می نمایند (HTTP یک پروتکل Stateless است)

مزایای ایجاد یک ترانسشن بین سرویس گیرنده و سرویس دهنده در ۴ مرحله زیر خلاصه نموده :
۱- در ابتدای بایست یک ارتباط و اتصال صحتی بر پروتکل TCP/IP بین یک سرویس دهنده و یک سرویس گیرنده وب ایجاد گردد؛ برقراری ارتباط به منظور تشخیص نوع پروتکل استفاده شده برنامه حال از یک عدد منحصر به فرد با نام شماره صورت استفاده می نماید (پروتکل FTP از صورت ۲۱ ،

پروتکل Telnet از پورت ۲۳ ، پروتکل SMTP از پورت ۲۵ و پروتکل HTTP از پورت ۸۰ استفاده می‌کنند.

- ۲- ایجاد و یا سرور یک درخواست توسط سرویس گیرنده
- ۳- پاسخ سرویس دهنده به درخواست سرویس گیرنده
- ۴- سرویس دهنده مسئول خاتمه ارتباط TCP با سرویس گیرنده Web پس از پاسخ به درخواست سرویس گیرنده بر کسره دارد (خاتمه و یا توقف ارتباط) به منظور برخورد با مسائل غیر قابل پیش بینی هم سرویس گیرنده هم سرویس دهنده می‌بایست قادر به مدیریت ارتباط باشند مثلاً پس از فعال نمودن دکمه stop در سرور می‌بایست به ارتباط ایجاد شده توسط سرویس گیرنده خاتمه داده شود.

فصل دوم: پروتکل امنیتی SSL

Secure Socket Layer (SSL) راه‌حلی جهت برقراری ارتباطات امن میان یک سرویس دهنده و یک سرویس گیرنده است که توسط شرکت Netscape ارائه شده است. در واقع SSL پروتکلی است که با این تتر از آن کاربرد (لا ۴ از مدل TCP/IP) و بالاتر از آن انتقال (لا ۳ از مدل TCP/IP) قرار می‌گیرد.

کاره‌های مدل TCP/IP
 Application Layer → عمل قرارگیری پروتکل امنیتی SSL

Transport Layer

Internet Layer

Network Interface Layer

مزیت استفاده از این پروتکل بهره گیری از مولد امنیتی تعبیه شده آن برای حمل کردن پروتکل‌های غیر امن لایه کاربردی نظیر HTTP ، LDAP ، IMAP و ... می‌باشد که بر اساس آن الگوریتم‌های رمزنگاری بر روی داده‌های ساده (plain text) که قرار است از کانال ارتباطی غیر امن منتقل است عمل کنند اعمال می‌شود و محرمانه ماندن داده‌ها در طول کانال انتقال تضمین می‌گردد. به بیان دیگر سرور می‌تواند که صلاحیت صدور و اعطای گواهی‌های دیجیتال SSL را دارد برای هر کدام از دو طرفی که

قرار است ارتباطات میان سیستم‌های امن داشته باشند، لوازمی‌های مخصوص سرویس دهنده و سرویس گیرنده را صادر کرده و با مکانیزم‌های احراز هویت خاص خود، هویت هر کدام از طرفین را برای طرف مقابل تأیید می‌کند البته غیر از این کاری با این تفهیم گفته که اگر اطلاعات حساس انتقال مورد سرعت قرار گرفت برای رباتیزه قابل درک و استفاده نباشد نه این کار با یک الگوریتم‌های رمزنگاری و کلیدهای رمزنگاری متعارف و نا متعارف انجام می‌دهد.

مزایای یک ارتباط مبتنی بر پروتکل امنیتی SSL :

برای داشتن ارتباطات امن مبتنی بر SSL عموماً به دو نوع لوازمی دیجیتال SSL یکی برای سرویس دهنده و دیگری برای سرویس گیرنده یک مرکز صدور و اعطای گواهینامه دیجیتال (CA) نیاز می‌باشد. وظیفه CA این است که هویت طرفین ارتباط، نشانی‌ها، حساب‌های بانکی و تاریخ انقضای گواهینامه را در آن ثبت و بر اساس آن‌ها هویت‌ها را تعیین نماید.

مکانیزم‌های تسهیل دهنده SSL :

۱- تأیید هویت سرویس دهنده با استفاده از این ویژگی در SSL کاربر از صحت هویت یک سرویس دهنده مطمئن می‌شود. نرم افزارهای مبتنی بر SSL سمت سرویس گیرنده مثلاً مرورگر وب مانند Internet Explorer از لیست‌های استاندارد رمزنگاری مبتنی بر کلید عمومی و مقایسه با کلیدهای عمومی یک سرویس دهنده (مثلاً یک برنامه سرویس دهنده وب مثل IIS) می‌تواند از هویت او مطلع شود و پس از آطمینان کامل، کاربر می‌تواند نسبت به وارد نمودن اطلاعات خود مانند شماره کارت‌های اعتباری و بانکی و سایر موارد اقدام نماید.

۲- تأیید هویت سرویس گیرنده : برعکس حالت قبلی در اینجا سرویس دهنده است که می‌بایست از صحت هویت سرویس گیرنده اطمینان یابد. طی این مکانیزم نرم افزار مبتنی بر SSL سمت سرویس دهنده پس از مقایسه نام سرویس گیرنده با نام‌های مجاز موجود در لیست سرویس گیرنده‌ها می‌تواند از صحت هویت سرویس دهنده مطلع شود و در صورت وجود، اجازه استفاده از سرویس‌های مجاز را به او می‌دهد.

۳- ارتباطات رمز شده: کلمه اطلاعات مبادله شده میان سروس دهنده و سروس گیرنده می باشد توسط نرم افزارهای موجود در سمت سروس دهنده و سروس گیرنده رمزنگاری یا Encrypt شده و در طرف مقابل رمزگشایی یا Decrypt شوند تا محرکات مخفی بودن یا Confidentiality این گروه سیستم ها لحاظ شود.

اجزاء پروتکل SSL:

پروتکل SSL دو زیر پروتکل تحت عنوان زیر دارد:

۱- SSL Record protocol:

نوع قالب بیزی داده های ارسالی را تعیین می کند.

۲- SSL Handshake protocol:

بر اساس قالب تعیین شده در پروتکل قبلی صفحات ارسال داده ها میان سروس دهنده ها و سروس گیرنده های مبتنی بر SSL را تحفه می کند.

جنبش بیزی پروتکل SSL به دو زیر پروتکل دارای مزایای است از جمله:

- ۱- در ابتدا در مراحل اولیه ارتباط (Handshake)، هویت سروس دهنده برای سروس گیرنده مشخص می گردد.
- ۲- در همان ابتدا شروع مبادلات، سروس دهنده و سروس گیرنده نوع الگوریتم رمزنگاری تبادل می کنند.
- ۳- در صورت لزوم هویت سروس گیرنده نیز برای سروس دهنده احراز می گردد.
- ۴- در صورت استفاده از تکنیک های رمزنگاری مبتنی بر کلید عمومی، می توانست کلیدهای اشتراکی مخفی را ایجاد نمایند.
- ۵- ارتباطات بر مبنای SSL رمزنگاری می شود.

الگوریتم های رمزنگاری پشتیبانی شده در SSL:

در استاندارد SSL از اغلب الگوریتم های عمومی رمزنگاری و مبادلات کلید با Key Exchange Algorithm مانند RSA، RC2، RC4، MD5، KEA، DSA، DES، RSA Key Exchange

SHA-1, skipjack, DES3 . پستیابی می شود .

دسته به آنکه نرم افزارهای سمت سرور و دهنده و خود سرور دهنده نیز از موارد مذکور پستیابی
نیاز ارتباطات SSL می تواند بر اساس هر کدام از این الگوریتم ها صورت پذیرد .
البته نسبت به طول کلید مورد استفاده در الگوریتم و قدرت ذاتی الگوریتم می توان آنها را در رده های
مختلفی قرار داد که توضیح می شود با توجه به سناریوهای مورد نظر از الگوریتم های قوی تر
مانند DES3 با طول کلید ۱۶۸ bit برای رمزنگاری داده ها و نیز الگوریتم SHA1 برای مکانیزم
های تولید پیغام MD5 استفاده می شود و یا البته اگر امنیت در این خصوص نیاز نبود می توان
در مواردی خاص از الگوریتم رمزنگاری RC4 با طول کلید ۴۰ bit و الگوریتم آید پیغام MD5
استفاده نمود .

- ۱- بازگشت پذیر
- ۲- بازگشت ناپذیر

نحوه عملکرد داخلی پروتکل SSL :

همانطور که می دانید SSL می تواند از ترکیب رمزنگاری متقارن و نامتقارن استفاده کند .
رمزنگاری کلید متقارن سریع تر از رمزنگاری کلید عمومی است و از طرف دیگر رمزنگاری کلید خصوصی
پروتکل SSL به دوزیر پروتکل دارای مزایایی است از جمله رمزنگاری کلید عمومی تولید های
احراز هویت قوی تری را ارائه می کند .

یک جلسه SSL L SSL session پاک تبادل پیغام ساده تحت عنوان SSL Handshake شروع می شود .
این پیغام اولیه به سرور دهنده این امکان را می دهد که یک کلید متقارن را
ایجاد نمایند تا برای رمزنگاری ها و رمزگشایی سریع تر در جریان ادامه مبادلات مورد استفاده
قرار می گیرد . گام هایی که قبل از برقراری این جلسه انجام می شود بر اساس الگوریتم RSA
RSA key Exchange عبارتند از :

- 1- سرور دهنده نسخه SSL مورد استفاده خود ، تقاضای اولیه درباره نحوه رمزنگاری و
یک داده تصادفی را برای شروع درخواست یک ارتباط امن مبتنی بر SSL به سمت سرور دهنده
ارسال می کند .
- 2 . سرور دهنده نیز در پاسخ نسخه SSL مورد استفاده خود ، تقاضای رمزنگاری و

داده خصافه (تولید شده توسط خود) به سرویس گیرنده می فرستد و نیز سرویس دهنده گواهی نامه خود را نیز برای سرویس گیرنده ارسال می کند و اگر سرویس گیرنده از سرویس دهنده درخواستی داشت به نیازمند احراز هویت سرویس گیرنده بود آنرا نیز از سرویس گیرنده درخواست می کند.

3 - سپس سرویس گیرنده با استفاده از اطلاعاتی که از سرویس دهنده مجاز در خود دارد، داده ها را بررسی می کند و اگر سرویس دهنده مذکور تایید هویت شد وارد مرحله بعدی می شود و در غیر این صورت با پیغام حسداری به کاربر ادامه عملیات قطع می گردد.

4 - سرویس گیرنده یک مقدار به نام Secret Premaster را برای شروع جلسه ایجاد می کند و آن را با استفاده از کلید عمومی (که اطلاعات آن معمولاً در سرویس دهنده موجود است) رمزنگاری می کند و این مقدار رمز شده را به سرویس دهنده ارسال می کند.

5 - اگر سرویس دهنده به گواهی نامه سرویس گیرنده نیاز داشت می بایست در این نام برای سرویس دهنده ارسال شود و اگر سرویس گیرنده نتواند هویت خود را به سرویس دهنده اثبات کند ارتباط از صحنه قطع می شود.

6 - به محض اینکه هویت سرویس گیرنده برای سرویس دهنده احراز شد، سرویس دهنده با استفاده از کلید اختصاصی خودش مقدار Secret Premaster را رمزنگاری می کند و سپس اقوام به محض مقدار Master secret به نام secret می نماید.

7 - هم سرویس دهنده و هم سرویس گیرنده با استفاده از مقدار Master secret یک جلسه (session key) را تولید می کنند که در واقع کلید متقارن مورد استفاده در عمل رمزنگاری و رمزگشایی داده ها همین انتقال اطلاعات است که در این مرحله نوعی جا صحبت داده ها بررسی می شود.

8 - سرویس گیرنده پیغامی را به سرویس دهنده می فرستد تا به او اطلاع دهد داده بعدی که توسط سرویس گیرنده ارسال می شود به وسیله کلید جلسه رمزنگاری خواهد شد و در ادامه پیغام رمز شده نیز ارسال می شود تا سرویس دهنده از پایان یافتن Handshake سمت سرویس گیرنده مطلع شود.

9 - سرویس دهنده پیغامی را به سرویس گیرنده ارسال می کند تا او را از پایان Handshake

سمت سرویس گیرنده آگاه زاید و نیز اینکه داده‌های که ارسال خواهد شد توسط کلید جلسه رمز می‌شود.

10- در این مرحله - SSL Handl تمام می‌شود و از این به بعد جلسه SSL شروع می‌شود و هر دو عضو سرویس دهنده و سرویس گیرنده شروع به رمزنگاری، رمزگشایی و ارسال داده‌ها می‌کنند.

فایده‌های اصلی SSL :

پیچیدگی‌های SSL برای کاربران شما پوشیده است ولی ضرورتاً اینترنت آنجا در صورت برقراری ارتباط امن وجود این ارتباط را توسط فایده‌ها قطع کند در این صفحه متذکر می‌شود. کلید خصوصی قطعاً کوچک باعث فایده‌های گواهینامه شما به همراه سایر جزئیات می‌شود. گواهینامه‌های SSL تنها برای شرکت‌ها و اشخاص حقیقی معتبر ساخته می‌شوند. زمانی که یک ضرورتاً اینترنت به یک سایت از طریق ارتباط امن متصل می‌شود، علاوه بر دریافت گواهینامه SSL، بارها صفحه‌های را تغییر تاریخ ابطال گواهی نامه، معتبر بودن صادرکننده گواهینامه و مجاز بودن سایت به استفاده از این نوع گواهی نامه را نیز بررسی می‌کنند و هر کدام از این موارد که تأیید نشد باید پیغام اختصار به کاربر اطلاع بدهد.

3- پروتکل FTP (File Transfer protocol) :

PDF در جزوه

a. پروتکل FTP چیست؟

b. ویژگی‌های پروتکل FTP :

نرم افزارهای برای کار با FTP : File Zilla - Smart FTP - Cute FTP - FTP Browser

ویژگی دیگر این است که همانند بسیاری از پروتکل‌های رایج application بایستی کاربرد پروتکل FTP نیز دارای گد‌های وضعیت خطا محاسبه خود می‌باشد که اطلاعات لازم در خصوص وضعیت ارتباط ایجاد شده و یا درخواستی را ارائه می‌نمایند.

زمانی که یک درخواست (GET یا PUT) برای سرویس دهنده FTP ارسال می‌گردد سرویس دهنده پاسخ خود را به صورت یک رشته اعلام می‌نماید.

اولین خط این رشته معمولاً شامل نام سرویس دهنده و نسخه نرم افزار FTP می‌باشد و در ادامه

می‌توان دستورالعمل GET و PUT را برای سرویس دهنده ارسال نمود .
سرویس دهنده با ارسال یک پیام وضعیت به درخواست سرویس گیرندگان پاسخ می‌دهد .
کدهای وضعیت برترانده شده می‌تواند در 5 گروه متفاوت تقسیم نمود :

- 1xx : کدهای پاسخ اولیه هستند
- 2xx : درخواست بدون خطا اجرا گردید
- 3xx : به اطلاعات بیشتری نیاز است
- 4xx : یک خطای موقت ایجاد شده است
- 5xx : یک خطای دائمی ایجاد شده است

مفهوم برخی از کدهای استاندارد :

- 226 : دستور بدون هیچگونه خطایی اجرا گردید
- 230 : زمانی این کد نمایش داده می‌شود که یک سرویس گیرنده رمز عبور خود را به درستی درج کرده و عملیات لاگین با موفقیت انجام شده باشد .
- 231 : این کد نشان دهنده دریافت username از سامانه سرویس گیرنده توسط سرویس دهنده می‌باشد و پاسدی است بر اعلام وصول username نه محبت آن .
- 501 : دستور تایید شده دارای خطای گرامری است و می‌بایست مجدداً دستور تایید شود
- 530 : عملیات لاگین با موفقیت انجام نشده است . ممکن است username و یا رمز عبور اشتباه باشد
- 550 : فایل مشخص شده در دستور تایید شده نامعتبر است .

FTP یک پروتکل ارسال فایل است که با استفاده از آن سرویس گیرندگان می‌توانند به سرویس دهنده فایل منتقل شده و صرف نظر از نوع سرویس دهنده اعمام به دریافت و یا ارسال فایل نمایند .
پروتکل FTP به منظور ارائه خدمات خود از دو حالت متفاوت استفاده می‌نماید :
Active Mode و Passive Mode .

همانگونه که اشاره کرده بودیم یک اتصال پروتکل TCP/IP (شماره شماره 4) شامل دو نقطه مجزا می باشد که هر نقطه از یک آدرس IP و یک شماره پورت استفاده می نماید.

آدرس IP : 192.168.100.12
شماره پورت : 20
socket = {

آدرس IP و شماره پورت با هم تشکیل سوکت می دهند.

- برقراری ارتباط بین سرور و سرور گیرنده منوط به وجود 4 عنصر است:
- 1- آدرس سرور (مخبر)
- 2- پورت سرور (مخبر)
- 3- آدرس سرور گیرنده
- 4- پورت سرور گیرنده

در مواردی که الزامی برای شماره پورت وجود ندارد از یک شماره پورت موقتی یا ephemeral استفاده می شود. این نوع پورت خاصیتی بودن و توسط IP stack (یا بسته IP) ماشین مربوط به مقاصد خاصیت دادن می بیند و پس از خاتمه ارتباط پورت آزاد می گردد.

با توجه به اینکه IP stack با فاصله از پورت موقت آزاد شده استفاده نخواهند کرد (آزادی نه تمام Pool کلید نشود) در صورتی که سرور گیرنده مجدداً درخواست برقراری یک ارتباط را نماید یک شماره پورت موقتی دیگر به وی تخصیص داده می شود.

Active Mode: روش سنتی ارتباط بین یک سرور گیرنده FTP و یک سرور (مخبر) FTP می باشد که عملکرد آن بر اساس فرآیند زیر است:

- 1- سرور گیرنده یک ارتباط با پورت 21 سرور (مخبر) FTP برقرار می نماید.
- پورت 21 پورتی است که سرور (مخبر) به آن گوش فرا می دهد تا از محدودیت آگاه شود و آنان را به ترتیب پاسخ دهد. سرور گیرنده برای برقراری ارتباط با سرور (مخبر) از یک پورت تصادفی و موقتی (بزرگتر از 1024) استفاده می نماید (پورت 20).

۲- سرویس گیرنده شماره پورت لازم برای ارتباط سرویس دهنده با خود را از طریق دستور
 $PORT N+1$ به روی اطلاع می دهد (پورت $N+1$)

۳- سرویس دهنده یک ارتباط را از طریق پورت 20 خود با پورت مشخص شده سرویس گیرنده (Port $N+1$) برقرار می نماید.

* - سرویس گیرنده : لطفاً من از طریق پورت 1931 بر روی آدرس IP : 192.168.1.2
 متصل شده و سپس داده را ارسال نماید.
 - سرویس دهنده : تأیید دستور

در فرآیند فوق ارتباط توسط سرویس گیرنده آغاز شده و پاسخ به آن توسط سرویس دهنده از طریق پورت
 $N+1$ (که توسط سرویس گیرنده مشخص شده) انجام می شود.
 در صورتی که سرویس گیرنده از سیستم ها و دستگاه های امنیتی خاصی تشکیل یافته و استفاده کرده باشد
 می بایست شرایط لازم به منظور ارتباط کامپیوترهای میزبان راه دور به سرویس گیرنده را پیش بینی
 کرده تا آنها بتوانند به حضورت بالاتر از 1024 سرویس گیرنده دستیابی داشته باشند.
 بین منظور لازم است که پورت های آسان شده بر روی ماشین سرویس گیرنده باز یا open باشند.
 این موضوع می تواند تحریرها و حالت های امنیتی مقدری را برای سرویس گیرندگان به دنبال داشته باشد.

Passive Mode - f